

يوردجىلىنى آلتىش ، روم يوردجىلىنى ايسه سىكسان سنه لكدر . دها زياده دكاسه ...
آرناوود يوردجىلىغىدىن بىكا خبر وىرىلدىكى وساده تورك دىلىك اهيتمىدىن بحث
ايدىلىكى ۲۹ سنه اوليور . خبرى وىرنىن بحث ايدىن مىخوم وغيور آرناوود شمس الدين
سالى بك ايدى .

اوج ، درن سنه لك « تورك يوردى » نرهده ؟ اوزمان ۳-۴ ياشلىرىده بولونان
آقچورا اوغلى يوسف بك نرهده تورك يوردىنه آتيلان طاشى كرى آلىق حقيقت
اقتضاسيدر . تورك يوردىنه وتوركچىاره ايديله جىك برا پكه [۱] وارسه كيچ قالدلىرى همده
چوق كيچ قالدلىرىدر .

پترسبورغده منتشر « روسيا » غزته سندن آلتىشدر :

آسيانك انتباهى

انكلتره مطبوعاتى ، اقصاى شرقده جريان ايدىن احوالى كمال دقتله تعقيب
ايتىمكدهدر . آسياه احوالى بك كوزل طانيان (جورج شروود اودى) بو
خصوصده يازيلان اثرله ، « آسياده يى بردوره » ناميله يى بر اردها علاوه
ايتىشدر . بو اثرده آسيانك بو صره بچيرمكده اولديكى تكميل دورهمى بك
نيكىنانه بر طرزده تصوير ايدىلمكدهدر . مومى اليه دىيوركه :

« بوكون شرقده مشاهدده اولونان انتباه آسيانك انتباه وتجددندن باشقا
برشى دكلدر . اوراده اصلاحات دينيه و اخلاقيه آنارى توزه چارمغه باشلامشدر .
آسيا ، اساسلى بر تجدد دورهمى بچيرمكده و مستقبل حياتىك آلاچى شكللى ده
شيميدىن حاضرلامقدهدر . اهميتى بدايته اى تخمين و تقدير ايديله مەمش
اولان انتباه واصلاحات دورهمى اوروبا انچون يى بر دورهمىك باشلانغىچى
ايدى . بوكون آسياده وقوع بولمقده اولان تبدل ، اوروپانك اون بشنچى
عصرده بچيرمى اولدينى تبدلن بر چوق جهتجه دها كنىش و دها دريندر .
آسيانك اون سنه دن برى بچيرمكده اولدينى تجدد ، بوتون دنيانك نظر دقتله
آلماسى لازم كلن اك بويوك اهميتلى بر حادثهدر . »

موسيو (جورج اودى) ۱۹۱۳ - ۱۹۱۲ سنه لرى ظرفنده هندستان ،
پيرما ، سەيلان ، چين ، قوره ، ژاپون ياده وقوع بولان يدى آلىق سياحتنده
شايلان حيرت تبدلات كورمشدر . مومى اليه بومناستله دىيوركه :

«غرب مدینتک استقامت ایتمکده اولدینی اساسلر، شیمدی اسکی شرقده
اجرای حکم ایتمکده و غربده حصوله کتیرمش اولدقلری تبدلات و تجدیدات
عظیمه یی بوراده دخی وجوده کتیرمکده درلر . فقط بوراده کی (آسیاده کی)
تبدلات دها دریندر، زیر بوراده علوم و صنایعک اون طقوزنجی عصرده کی
طرز انکشافی نتیجه سی اولارق تجدیدات فکریه و اصلاحات دینه کیفیتلری
برلشمشلردر . بوندن باشقا، اون بشنجی عصرده اوروپاده ساکن اولان
انسانلرک مقداری (۱۰۰) میلیون راده سنده ایکن بوکون آسیا اهالیسی (۹۰۰)
میلیونی آشمقده در. آسیانک، اون بش یکرمی سنه ظرفده غربک اویانه سندن
دها بویوک برسرعتله وقوع بولمقده اولان تکاملی، اوروپانک عصرلرله دوام ایدن
ترقیسندن دها بویوک نتیجه لر حصوله کتیرمکده در .

اول امرده آسیانک حیات سیاسی یکن زیاده جانلامقده اولوب اوراده
وطنپرورلک و ملیتپرورلک حسلری یکن زیاده آرمقده در .

فکرلرده حصوله کلن تجدد، دها زیاده کوزه چارچاق درجه در .
وقیله اوروپا، کندی اقباه و تجدیدی انسانلر یونان و روما مدینتدن نصل
استفاده ایتش ایسه بوکونده آسیا، اوروپانک سربست فکرلردن مستفید
اولمقده در .

ژاپونلر، تماماً اوقور بازار ملتلر صره سنه کیرمشلردر . بوکون اولنرک
ادعاسنه کوره ژاپونیا ده تحصیل سننده بولونان چوچوفلرک یوزده (۹۷) یسی
مکتبه دوام ایتمکده در . صوک سنه ظرفده ژاپونیا ده طبع ایکیل کتابلرک
مقداری، انکلتزه و حتی آمریقاده باسیلان کتابلردن دها زیاده در .

چینده کورولمکده اولان اقباه فکری ژاپونیا دن دها بویوک و اهمیتلیدر .
چین ایمپراطورلغلتک برچوق شهرلرنده عبادتخانه لر، مکتب و دارالفنون بنالری
اتخاذ ایکیلشدر . زیر مکتب و دارالفنونلر، اوقادار بویوک برسرعتله تأسیس
ایتیمکده در که اولنر ایچون لزومی اولان بنلرک انشاسنه وقت یتشمه مکده در .
پکین شهرینک آوروپالیر محله سنده کی حکومت دارالفنوننه دوام ایدن طلبه لک
مقداری اون سنه ظرفنده (۳۰۰) دن (۱۷۰۰۰) واصل اولمشدر . ولایتلرده

ایسه، مکاتب ابتدائیہ طلبہ سی (۲۰۰۰) دن (۲۰۰،۰۰۰) کشتی بالغا اولمشدر. چینه معارفه قارشی اولان بوانهماک هندستانده آزدکلدر. بوکون هندستان دارالفنونارنده (۳۰،۰۰۰) دن فضله طلبه و مکاتب ابتدائیہ سنده ایسه (۶،۰۰۰،۰۰۰) شا کرد موجوددر. هند رجا سیاسی معارفک اوغورنده پک بویوک غیرتار کوسترمکده درلر.

آسیانک انکشاف اقتصادیسی ده پک زیاده کوزه چارمقدمه در. اون طقوزنجی عصرک نصف اخیرنده هندستان تجارتی، (۴) دفعه، چین (۶) دفعه آرتدیغی کبی ژاپونیا تجارتی ایسه صوک یکریمی سنه ظرفنده (۷) دفعه آرتمشدر.

نیم ایچنده دور عالم یایدیغم ژاپون واپورلری، آمریقا واپورلرینه کمال موفقیتله رقابت ایدمک قادار مکملدرلر. چین دولتی، دنیانک الک بویوک معدن کوموری اوجاقلرینه مالکدر. یالکیز شافس ولایتده کی کومور ده پوسی، بوتون چینی (۱۰۰۰) سنه اداره ایدمک بر حالدر. آمریقانک (ده میر قراللری) کندیلرینک بحر محیط کبر سواحلنده چین ده میرینه رقابتدن عاجز بولوندوقلرینی اعتراف ایتمکده درلر. چینک چیغساغوسی صاییلان (هانقوی) ده بش شیلینک (۲۰۵ روباه) هفته لقا جرته ایشلرین چین عمله سنک شاهلهدن هندستانه و قانطوندن سیبیریاه قادار انشا ایدیه چک اولان ده میر یوللر ایچون مکمل ده میر رایلر اعمال ایتمکده اولدیغی کوردیم.

آسیانک انتباه اجتماعی ده شا بان اهمیت بر در ده در. هندستان، ژاپونیا و چین ده اجتماعی یکی دو یغورلر ظهور وانکشاف ایتمکده و یکی اجتماعی مؤسسه لر احداثی لهنده جریانلر مشاهده اولونمقدمه در. بوتون بوتبدلات غربی آوروپا مدنیتینک تأثیری و خرسیتان میسیونرلرینک فعالیتی نتیجه سیدر. خرسیتیانلغک انتشاریاه برابر، شخصک قیمتی ده آکلاشیلش، اجتماعی یکی (اید آل) لر وجوده کلش و وظیفه اجتماعی حقیقه یکی بر فکر حاصل اولمشدر.

موسیو جورجک فکرینه کوره، آسیانک انتباهی، دینی بر ماهیته اولوب آروپاده انتباهک نتیجه سی اولان نسل دین اصلاحاتی وقوع بولش ایسه، آسیاده شیمدی اصلاحات دینییه دوره سی باشلاپور.